

О. В. Лісовець

*кандидат педагогічних наук, доцент,
докторант кафедри соціальної педагогіки
Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова,
lisooleg@gmail.com*

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОБОТИ СЛУЖБИ У СПРАВАХ ДІТЕЙ З ПРЕДСТАВНИЦТВА ІНТЕРЕСІВ ДИТИНИ

Одним з пріоритетних напрямків соціально-правового захисту є представлення інтересів клієнта як ефективний засіб реалізації прав особистості, що широко використовується у багатьох країнах світу. У правовому аспекті представництвом є використання правосуб'єктності одних осіб для реалізації прав і обов'язків та захисту прав інших осіб. У соціальній сфері практика представництва інтересів дитини у діяльності уповноважених органів та соціальних служб є надзвичайно багатою та різноманітною. Але унормування та стандартизація цього напрямку роботи була здійснена лише у 2015 р. з прийняттям «Державного стандарту соціальної послуги представництва інтересів», який визначив зміст, обсяг, умови та порядок надання соціальної послуги представництва інтересів, показники її якості для суб'єктів усіх форм власності, які надають цю послугу.

Оскільки одним із провідних суб'єктів реалізації напрямку соціально-правової роботи з представництва інтересів дитини виступають служби у справах дітей, ми поставили за завдання дослідити особливості роботи даного інституту в цьому напрямі. Так, вивчаючи досвід роботи Служби у справах дітей м. Ніжина, ми виявили, що фахівці служби реалізують цей напрям, захищаючи права та інтереси дітей, а саме: поліпшення становища дітей, запобігання бездоглядності і правопорушенням серед них, встановлення права соціальний захист дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей, які потрапили в складні життєві обставини; організація роботи координаційної ради у справах дітей, постійної комісії з питань захисту прав дитини; проведення міжвідомчих нарад тощо.

Провідним напрямом Служби щодо представництва інтересів дитини є її захист у судових інстанціях. Про це свідчать статистичні дані, проаналізовані за період 2012-2017 років, які показують динаміку та характер справ, які розглядалися в судах за участі представників Служби. Зокрема, представники служби за цей період взяли участь у більше, ніж 500 судових засідань, що підтверджує активність Служби у даному напрямку діяльності. Проаналізувавши характер справ, які розглядалися в суді, ми виявили, що найбільше справ стосувалося позбавлення батьківських прав чи відібрання дітей – 27 %; захисту житлових прав дітей стосувалися 15% справ; кримінальних справ – 15%; визначення місця проживання дитини – 10%; участі одного з батьків у вихованні дитини – 8%; усиновлення – 7% та ін. Слід відмітити і основні труднощі та перешкоди у представленні інтересів дитини у суді, які полягають у наступному: маніпулювання думкою дитини з боку батьків, нав'язування їй власних позицій; безвідповідальність батьків за невиконання власних батьківських

обов'язків; велика частина суб'єктивності у прийнятті рішення, а також вплив особистісних позицій і переконань; прийняття рішення суддями, виходячи із відпрацьованої судової практики (за шаблоном) та ін.

Таким чином, Служба у справах дітей здійснює надзвичайно важливу діяльність щодо захисту прав та інтересів дітей згідно Конвенції ООН про права дитини та інших нормативних документів, представляючи і захищаючи їх інтереси в судових інстанціях, виступаючи посередником та помічником у вирішенні соціально-правових питань.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний стандарт соціальної послуги представництва інтересів : Наказ Міністерства соціальної політики України 30.12.2015 № 1261.
2. Про затвердження типових положень про службу у справах дітей: Постанова Кабінету міністрів України від 30.08.2007 № 1068.

Т. О. Логвиненко

*доктор педагогічних наук, професор, завідувач
кафедри соціальної педагогіки та корекційної освіти
Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка,
tetyana_social@ukr.net*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ І СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ

Підготовка фахівців соціальної сфери в Україні входить до структури системи вищої освіти. Закономірно, що її ефективність, творче здійснення на сучасних європейських засадах багато в чому залежить від загального стану вищої освіти та різних кількісних і якісних показників, які характеризують компоненти цієї системи. Стан вищої освіти обумовлюється різними чинниками політичного, економічного, соціального, наукового, професійного характеру і може мати позитивні або негативні тенденції у своєму функціонуванні. При наявності в освіті суттєвих недоліків, негативних явищ, суперечностей виникає необхідність її удосконалення, модернізації, реформування.

В Україні спостерігається відставання (порівняно з іншими учасниками Болонського процесу) у реалізації європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС) у контексті забезпечення прозорості вищої освіти з використанням інформаційних пакетів студентів (Ю. Бобало, І. Бабин, А. Загородній, В. Павлиш); недостатньо враховується попит на певних фахівців на ринку праці (О. Клименко). Тоді як в Європейському Союзі зростає використання англійської мови в наукових дослідженнях, англомовних навчальних програм і англомовної літератури,